

Projenin adı: Ege Bölgesi ikinci ürün soya tarımında farklı sulama yöntemlerinde kısıtlı sulamanın soyanın verim, kalite ve su kullanım randımanı üzerine etkilerinin belirlenmesi

AFA Adı	
Program Adı	
Projeyi Yürüten Kuruluş	Uluslararası Tarımsal Araştırma ve Eğitim Merkezi
Projeyi Destekleyen Kuruluş/lar	TÜBİTAK
Proje Yürütücüsü	Şuayip YÜZBAŞI
Yardımcı Araştırmacılar	Vural KARAGÜL-Süleyman ŞEN-Sinan ARAS-Ali ERTÜRK
Başlama-Bitiş Tarihleri	01/09/2017-01/2019
<p>Proje Özeti: Projenin amacı, Ege Bölgesi II. ürün soya yetiştiriciliğinde soyanın su ihtiyacı ve su kullanım etkinliğinin belirlenerek en uygun sulama programının oluşturulmasıdır. Çalışmada farklı sulama yöntemlerinde uygulanan kısıtlı sulamanın soyanın verim, verim öğeleri ve bazı kalite kriterleri üzerine etkisi araştırılmıştır.</p> <p>Bu amaçla projede, ülkemizde soya sulamasında yaygın olarak kullanılan geleneksel sulama yöntemi ile su tasarrufu sağlayan ileri teknoloji sulama yöntemlerinin su kullanım etkinlikleri değerlendirilmiştir.</p> <p>Soya ülkemiz yem sanayisinde hammadde kaynağı olarak çok önemli bir üründür. Soya tarımının artırılmasında Ege Bölgesi ve ikinci ürün tarım alanlarının değerlendirilmesi kendine yeterlilik açısından gereklidir. Soya, Ege Bölgesi sulanabilir tarım alanlarında gerek toprak yapısını iyileştirici özelliği gerekse verim potansiyeli bakımından önemli bir alternatif bitkidir.</p> <p>Sulama, ikinci ürün olarak ekilen soya bitkisi için en önemli girdilerden biridir. İkinci ürün soya üretiminde toprak-bitki-su ilişkilerinin iyi bilinmemesi, uygun tarım tekniklerinin kullanılmaması ve yetiştirme ortamlarındaki bazı yetersizlikler verim ve kaliteyi olumsuz yönde etkilemektedir. Bitkilerin ihtiyaç duydukları su miktarı yetiştirme dönemlerine ve yörelerine göre farklılık göstermektedir. Yaz aylarında yetiştiriciliği yapılan ikinci ürün soyanın su ihtiyacı birinci ürün soyaya göre daha fazladır. Ege Bölgesinde yazlık olarak yetiştirilen mısır ve ayçiçeği gibi bitkilerin de su ihtiyacı yaz aylarında arttığından suyun verimli kullanılmasına yönelik su tasarrufu sağlayan en uygun sulama programının oluşturulması önem arz etmektedir.</p> <p>Deneme, tesadüf bloklarında bölünmüş parseller deneme deseninde üç tekerrürlü olarak kurulacaktır. Yüzey altı damla sulama, damla sulama ve karık sulama konularında dört farklı su uygulama düzeyi (%100, %75, %50 ve %25) topraktaki eksik nemin tarla kapasitesine getirilmesi ile oluşturulacaktır. Ekimden sonra tüm parseller tarla kapasitesine getirilene kadar sulanacaktır. Yüzey altı damla ve damla sulamada tam sulama konusundaki elverişli nemin % 40'ı, karık sulamada ise tam sulama konusundaki elverişli nemin %50'si tüketildiğinde konulu sulamalara başlanmıştır.</p> <p>Araştırmada bitki fizyolojik gelişimi ile ilgili parametrelerin bazıları (çiçeklenme gün sayısı, bitki boyu, fizyolojik olgunluk gün sayısı, dal sayısı, ilk bakla yüksekliği, bitki başına dal sayısı, bitkide bakla sayısı) gözlemlenecek, verim ve kalite özellikleri (bin tane ağırlığı, tane verimi, yağ oranı ve yağ asidi bileşenleri) belirlenmiştir.</p> <p>Araştırmadan elde edilen bulgular soya ıslah çalışmalarına, sulama zamanlaması, su-verim ilişkisi gibi özel çalışmalara katkıda bulunacaktır. İkinci ürün tarım alanlarında su tasarrufu sağlayan ileri teknoloji sulama yöntemlerinin yaygınlaşması doğal kaynakların sürdürülebilirliğine katkı sağlayacaktır. En uygun sulama programının belirlenmesi ile verimlilik ve üretimde karlılık artacaktır. Soya üretiminde sağlanacak verim artışı ile ülkemizin kendine yeterlilik düzeyi artırılarak dışa bağımlılıktan kurtarılacaktır.</p> <p>Anahtar kelimeler: Soya, <i>Glycine max</i> (L.) Merrill, ikinci ürün, damla sulama, yüzey altı damla sulama, karık sulama, kısıtlı sulama</p>	